

Dijous llarder(ALDC, III, 564. El *dijous llarder*)

L'enunciat es refereix al darrer dijous abans de la Quaresma; en ross. se celebra en dimarts, probablement per influència de l'oc. (o del fr.). Al nucli *dijous* (< llat. DIES JOVIS) s'ha afegit el determinant *gras* (< llat. CRASSU) o *llarder*, der. de *llard* (< llat. LARDU 'carn de porc salada, cansalada'), al·lusiú al fet de poder encara menjar carn: el primer s'estén pel Principat i l'Alguer, i el segon, pel centre de Catalunya, punts del val. sept. i les Balears, on coneix la var. *dijous jarder* per assimilació a la palatal del nucli; documentat des del s. xv, sembla una fase anterior a *dijous gras*, i coneix les var. de *dijous lladrer* 28, *dijous* o [χ]ueves *lardero* i [χ]ueves *ladrero* 138 (*lladrer* i *ladrero*, amb metàtesi

consonàntica). El determinant ha canviat en: *dijous de carnaval* o *de carnestoltes* 168, al·lusiú al darrer dia d'aquest període litúrgic; l'alg. *dijous de raïoro* 85, adaptació del sard *lardayolu*; i els humorístics *dijous fart* 124, per la menja (abusiva) de carn, *dijous de la fesolada* 103 i *dia del xoricet* 132.

És força estesa en cat. central la dita "Dijous llarder, botifarra menjaré" 24, 34, 38, 45, 60 o la var. "Dijous gras, botifarra menjaràs" 27, 60.

Dijous llarder i *dijous gras* són els noms normatius des del DG₁, 1932.

